

SPACEROWNIK SADYBIANSKI

W ILUSTRACJI ZOSI DZIERŻAWSKIEJ

MIASTO
OGRÓD
SADYBA

OBIEKTY:

PRZED 1921

1. Kościół św. Antoniego z Padwy został zbudowany z fundacji marszałka wielkiego koronnego Stanisława Herakliusza Lubomirskiego, właściciela dóbr czerniakowskich (od 1683 r.). Został zaprojektowany przez królewskiego architekta Tylmana z Gameraen, według planów i pod którego nadzorem budowę wykonał w latach 1690/93 Izidor Affaita.
2. Fort IX został wzniesiony przez Rosjan w 1883/89 r. na planie zbliżonym do pięciokąta, z ceglаныmi schronami koszarowymi i bojowymi oraz fosą.
3. Cmentarz powstał w 1907 i został ufundowany przez małżeństwo Józefa i Józefy Wardeckich. Wraz z rosnącymi potrzebami lokalnej społeczności był kolejno powiększany w 1916, 1945 i 1951 r.
4. Dworek polski najstarszy zabytek Miasta Ogród. Według danych Stołecznego Konserwatora Zabytków, powstał w 1850 r. Dom wpisany do Rejestru Zabytków.

PO 1921

5. Willa pre-modernistyczna 20.XX, projektu Karola Sicińskiego (1884-1965 r.) - obiekt w Rejestrze Zabytków
6. Willa "Mały Belweder", w stylu dworkowym została wzniesiona dla działacza niepodległościowego Przemysława Podgórskiego. Projekt Władysław Borawski (1926. r.)
7. Wille na Goraszewskiej - ulica ta jest najstarszą w Mieście-Ogrodzie, wytyczona jeszcze w roku 1919 r., łącząca atrakcyjne tereny nad jeziorkiem Czerniakowskim z przelotową ulicą Powsińską.
8. Wille modernistyczne na skwerku Starszych Panów 20/30. XX
9. Kolonia Związku Polskich Stowarzyszeń Spożywców Spółem. projekt Oskar Sosnowski (1924/25 r.), Drugi, bliźniaczy rząd domów w osadzie został zbudowany już po II WS.
10. Willa "Pioniera" (1925 r.) - jeden z pierwszych domów Miasta-Ogrodu Czerniaków. najpierw pełniła rolę drogerii (na parterze), a w czasie wojny - posterunku granatowej policji.
11. Kolejka wąskotorowa zwana wilanowską (1892 r.) przejeżdżała przez Miasto Ogród Czerniaków ul. Powsińską, aby na wysokości Fortu ominąć go ulicą Okrężną. Łączyła ona Plac Unii Lubelskiej z Czerniakowem, a potem z Wilanowem, Konstancinem i Piasecznem.
12. Zabudowa placu Rembowski 30.XX
13. Osiedle Oficerskie "Sadyba" I faza realizacji (1924/26 r.) - projekt Tadeusz Tolwiński. W 1926 r. zarząd podpisał umowę z arch. A. Więckowskim na dopilnowanie końca inwestycji.
14. Blok oficerski. (1928/29 r.) projektował Aleksander Więckowski - jako nowy główny projektant osiedla oficerskiego na Sadybie
15. Modernistyczne wille Osiedla Oficerskiego, II etapu 30.XX
16. Modernistyczny dom Lechmirowicza (1932 r.)
17. Neoplastyczna kamienica, projektu Romualda Gutta, 30.XX
18. Późnomodernistyczna willa Wojciecha Zwolińskiego (1937 r.)
19. Willa aktora komediowego, Władysław Waltera. Modernistyczny budynek, zbudowany w 1929 r.
20. Eklektyczna zabudowa willowa ulicy Orężnej (dawniej Podhalańskiej) z lat 20.XX, 30.XX, 50.XX, 60.XX i 70.XX

PO 1945

21. Socmodernistyczne osiedle 60.XX - "NOWE" opisane w powieści "Uwaga! Czarny parasol"- (1963 r.) Adama Bahdaja
22. Eksperymentalna zabudowa szeregowa z lat 60.XX z prototypowych prefabrykatów - kaflopyt
23. Spółdzielnia Budowlana „Prefabrykacja” (1953 r.) Wybudowana w eksperymentalnej technologii użycia wałków poluszczarskich (rdzeń drzewa pozostały po zdjęciu wierzchniej warstwy przy produkcji forniru). Projekt Mieczysław Moldawa. Pomysł uzyskał patent PRL w (1952/54 r.)
24. Warszawskie Biuro Projektów Energetycznych - budownictwo przyzakładowe (1957 r.) projekt Z. Nesterowicz
25. SBM "Przodowników Pracy" (1955/56 r.) Piętrowe segmenty mieszkalne w zabudowie bliźniaczej, powstały w spółdzielni budowniczych PKiN. Projekt Tadeusz Kachniarz
26. SBM "Nowa Droga" (1955/56r.) została zbudowana z ciałkowice nowego typu prototypowych prefabrykatów, tzw. kaflopyt, wg projektu inż. Aleksandra Ładyńskiego.
27. Instytut lotnictwa - budownictwo przyzakładowe, projektanci: inż. Edward Romański, Tadeusz Szumilewicz 1957 r.
28. SBM „Prefabrykacja II”, do wykorzystania fasad budynków użyto licowanego kamienia wapiennego 60.XX
29. Eksperymentalne Osiedle domów Atrialnych (1968-1972 r.). Jej inicjatorem była Katedra Projektowania Urbanistycznego Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej. Główny projektant, Donat Putkowski.
30. Klasyczna socmodernistyczna zabudowa szeregowa z lat 60.XX
31. Socmodernistyczne bliźniacze budynki z 60.XX
32. Postmodernistyczne kamienice z lat 90.XX. Projekt, APAR Tadeusz Szumilewicz & Partners

...zapraszamy do spacerów!

A. Osiedle Sadyba (1975 r.)
projektant główny Halina Skibniewska
B. Osiedle Bernardyńska (1974/79 r.)
-projektant generalny Jan Zdanowicz

--- trasa kolejki

.... granica Miasta Ogród Sadyba

☛ ulice na których stoją latarnie gazowe

Po więcej szczegółów o obiektach na Sadybie zapraszamy na stronę Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Miasto Ogród Sadyba
www.miasto-ogrod-sadyba.pl, zapraszamy też na nasz FB - [tskmos](#) i IG - [tsk_miasto_ogrod_sadyba](#)

SPACEROWNIK SADYBIAŃSKI

Plan Miasta Ogród Czerniaków (1921/23 r.)
projekt Oskar Sosnowski i Antoni Jawornicki

Kolonia Związku Polskich Stowarzyszeń Spożywców "Społem" 20.XX
i 40.XX. Kolonia zasłynęła z jedynej w okolicy kortu tenisowego.
Korzystali z niego mieszkańcy osady oraz zaproszeni przez nich goście

Zbudowane z bloków wapiennych budynki Spółdzielni
Budowlanej im. St. Noakowskiego, (1958 r.)

Stanisław Grochowiak (1934-1976) poeta,
mieszkał na Sadybie w Bloku oficerskim ulica Morszyńskiej 3 m.7

Latarnicy zapalali latarnie na Sadybie do 2008 r.
Osiedle może się obecnie poszczycić największą liczbą
czynnych latarni gazowych w Warszawie

SBM Prefabrykacja 2, zabudowa bliźniacza, 60.XX
foto Zbyszko Siemaszko

SBM Przewodników Pracy (1955/56 r.) Domy-bliźniaki
powstały w spółdzielni budowniczych PKiN.
Zaprojektowane przez Tadeusza Kachniarza

Neoplastyczna kamienica projektu R. Gutta, 30.XX

Spółdzielnia „Prefabrykacja” (1953 r.) zrzeszała pracowników
resortu Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego

Socmodernistyczne bliźniaki z ulicy Orężej
lata 60.XX, do wykończenia fasad
użyto kamienia wapiennego

Bohaterowie powieści Adama Bahdaja "Uwaga! Czarny
parasol" na Nowym Osiedlu, 60.XX

Instytut lotnictwa - budownictwo przyzakładowe (1957 r.)
projektanci: inż. Edward Romański,
Tadeusz Szumilewicz,

Edward Dwurnik (1943-2018 r.),
malarz i grafik, żył i tworzył na Sadybie

Eksperymentalne Osiedle domów Atrialnych (1968-1972 r.)
Projektant Donat Pułkowski

Eksperymentalne budynki z kaflipyty, 60.XX

Eksperymentalne budynki SBM "Nowa Droga" (1955/56r.)
zostały zbudowane z prefabrykatów - kaflipyty,
wg projektu inż. Aleksandra Ładyńskiego

Dom jednorodzinny Jadwigi Janontowej u zbiegu ulic Goraszewskiej
i Zacisnej w Warszawie, projekt: Bohdan Łachert (1933 r.)
zniszczony podczas II wojny światowej

Willa "Pioniera" (1925 r.) - jeden z pierwszych domów
Miasta Ogrodu Czerniaków

Okolnica Sosnowskiego projektowana specjalnie dla Miasta Ogrodu Czerniaków.
Sprzyjające społecznej integracji domy na planie koła z ogrodami-dziedzinicami

Na początku lat 30;XX latarnie gazowe
trafiły do Miasta Ogrodu Sadyba.

Willowa zabudowa
ul. Goraszewskiej 20.XX

Blok oficerski, (1928/29 r.)
projekt Aleksander Więckowski

Wille Oficerskie - II etap, 20/30.XX

Władysław Walter (1887-1959 r.)
przedwojenny aktor komediowy

Oficerskie Osiedle "Sadyba" (1924/26 r.),
projekt Tadeusz Tołwiński

Kościół św. Antoniego z Padwy.
Pod ołtarzem głównym znajduje się relikwiarz
św. Bonifacego Męczennika, który Lubomirski otrzymał
od papieża Innocentego XII w roku 1693.

Dworek, najstarszy budynek mieszkalny
Miasta Ogrodu (około 1850 r.) Dom wpisany do
rejestru zabytków

1695 r.

1921

1945

DZIŚ

W domu przy ul. Woźniwy 28 ... mieszkał w latach 1961/68
kompozytor Marek Sart. Jemu ulica ta zawdzięcza swoją nazwę.
Był on bowiem autorem piosenki Woźniwa

